

Перелік використаних джерел

1. Конституція України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Монтескьє Ш.Л. О духе законов. Избранные произведения. М., 1955. С. 289.
3. Микеле де Сальвиа. Прецеденты Европейского Суда по правам человека. Руководящие принципы судебной практики с 1960 по 2002 годы / А.А. Жукова, Г.А. Пашковский (пер. с франц.); Ю.Ю. Берестнев (науч. ред. и предисл.); Ассоциация юридический центр. – Спб. :Юридический центр Пресс, 2004. 1071 с.
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
5. Татаров О. Ю. Особливості застосування деяких нових інститутів кримінального процесуального законодавства України. Право України. 2013. No 11. С. 63–70.
6. Законопроект «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України» : URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=66916&pf35401=546613>
7. Малько А. В. Стимулы и ограничения в праве. Саратов, 1994.
8. Махов В. Н. , Пешков М. А. Уголовный процесс США (досудебные стадии): Учеб. пособие. М. , 1998. 238 с.
9. Петрухин И. Л. Свобода личности и уголовно-процессуальное принуждение. Общая концепция. Неприкосновенность личности. М., Наука, 1985. 239 с.
10. Ривлин А. Л. Понятие и система принципов советского правосудия. Учеб.записки. Харьков: Юрид. ин-т, 1962. С. 28-44.

Олена Іванівна ЗДРОК,

*аспірант кафедри кримінального процесу
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ*

ВИКОНАННЯ УХВАЛИ ПРО АРЕШТ МАЙНА: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Виконання ухвали про арешт майна регламентується ст. 175 Кримінального процесуального кодексу України (далі- КПК), де зазначається лише те, що ухвала про арешт майна виконується негайно слідчим, прокурором[1].

Відсутність належної регламентації процесуального порядку виконання ухвали про арешт не сприяє дотриманню принципу правової визначеності та може призвести до порушення прав, охоронюваних Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, Конституцією України та КПК, а саме - права осіб володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю. До того ж відповідно до ст. 1 Протоколу 1 до ЄКПЛ, будь-яке обмеження права власності повинно здійснюватися відповідно до закону, а отже суб'єкту, який ініціює таке обмеження, необхідно обґрунтувати свою ініціативу з посиланням на норми закону[2], які в свою чергу повинні узгоджуватися з принципом правової визначеності, що вимагає зрозумілості й однозначності правових норм.

Про те, що недосконалість нормативного регулювання порядку виконання ухвали про арешт майна також негативно впливає на ефективність застосування вище зазначеного заходу забезпечення кримінального провадження, також зазначили практичні працівники під час їх анкетування.

Ряд науковців в своїх дисертаційних дослідженнях теж неодноразово зазначали про доцільність унормування порядку виконання ухвали слідчого судді про арешт майна, яке тимчасово не вилучалось[3].

Ми також є прибічниками позиції щодо доцільності внесення змін до ст. 175 КПК, в якій детально регламентувати процесуальний порядок виконання ухвали про накладення арешту.

До того ж практика окремої детальної регламентації вищезазначеної процедури в кримінальному процесуальному законодавстві вже існує в багатьох іноземних державах, зокрема в ч.6-12 ст. 163 КПК Республіки Казахстан, ст.ст. 251-252 КПК Азербайджанської Республіки, ст.ст. 235-236 КПК Республіки Вірменії.

Аналіз вищезазначених нормативних документів, дозволив виділити наступні етапи процесуального порядку виконання ухвали про арешт майна, які доцільно на нашу думку запозичити і нам: 1) направлення судового рішення його безпосередньому виконавцю (слідчому, прокурору або судовому виконавцю); 2) пред'явлення виконавцем ухвали власнику (володільцю) майна судового рішення про арешт майна та вимога про його добровільну видачу; 3) накладення арешту на майно в примусовому порядку у разі відмови добровільно видати майно; 4) встановлення наявності арештованого майна, складення протоколу про накладення арешту майна з описом майна, яке арештовано; 5) вилучення майна і передача його відповідальним за зберігання особам. У разі накладення арешту без вилучення майна останнє опечатується і передається під розписку на зберігання власнику або володільцю майна із попередженням про відповідальність за незаконні дії з ним[4, с.199].

Практичні працівники під час їх опитування також погодилися із пропозицією внесення змін до ст. 175 КПК, де передбачити обов'язок виконавця ухвали слідчого судді, суду про накладення арешту на майно (прокурора, слідчого, дізнавача, детектива або іншу особу) після її отримання: 1) вручити копію зазначеної ухвали власнику чи володільцю майна; 2) запропонувати добровільно виконати вимогу видати майно для виконання ухвали про накладення арешту, а у разі відмови - провести це примусово. Так, у разі, коли власник або володілець майна перешкоджає виконанню ухвали про накладення арешту на майно чи переховує майно, на яке необхідно накласти арешт, дозволити проведення обшуку в порядку, встановленому в КПК; 3) скласти протокол про виконання ухвали про арешт майна з детальним описом арештованого майна. Копію такого протоколу надати власнику або володільцю майна. Також, під час виконання ухвали про арешт майна, доцільним, на нашу

думку, є здійснення безперервної відеофіксації або присутність понятих та залучення відповідних спеціалістів.

Перелік використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n384> (дата звернення 05.05.2021).

2. Протокол до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 20.03.1952 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_535#Text (дата звернення 05.05.2021).

3. Лепей М. В. Арешт майна у кримінальному процесі : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2017. 200 с.

4. Медведєв В.І. Окремі проблеми накладення арешту на майно та виконання ухвали про арешт майна. Юридичний науковий електронний журнал. 2018. №5. С.198-201

Наталія Сергіївна РЕЗЦОВА,
*викладач кафедри кримінального процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

Хан Віталій В'ячеславович,
*професор кафедри спеціальних
юридичних дисциплін Інституту
післявузівської освіти Академії
правоохоронних органів при
Генеральній прокуратурі
Республіки Казахстан, к.ю.н.*

КОМПАРАТИВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ТА КАЗАХСТАНУ ЩОДО РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ПОРЯДКУ ЗАТРИМАННЯ

Кримінальний процес України спрямований на виконання ряду завдань для захисту прав і свобод людини і громадянина, охорону держави від протиправних